

Gfv.IV.30.098/2012/5.szám

A Kúria a dr. Gyarmati Judit ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tokody Miklós ügyvéd által képviselt I. rendű, a dr. Ruszthy Gyula ügyvéd által képviselt II. rendű és a III. rendű alperesek ellen kártérítés iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 7.G.300.395/2009. számon megindított és a Fővárosi Bíróság 1.Gf.75.731/2011/8. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 30. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet - a per főtárgya tekintetében helybenhagyva az elsőfokú bíróság ítéletét - elutasította a kártérítés és járulécai iránt előterjesztett keresetet, valamint rendelkezett az eljárási költségek és illetékek viseléséről.

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a felperes, az I., II. és III.r. alperesek, valamint a „fa.” 1995. november 22-én egyezségeket kötöttek, amelyben megállapodtak abban, hogy valamennyi közreműködő visszavonja az egyezségben felsorolt cégek ellen indított és az egyezségben részletezett peres és nem peres eljárást kezdeményező

nyilatkozatát vagy az eljárásban előterjesztett jogorvoslati kérelmét.

A felperes - az elsőfokú bíróság ítéleteinek többször történt hatályon kívül helyezése folytán megismételt eljárásban fenntartott - keresetében az I. és II.r. alperesek személyenként 700.000 forint kárának és kamatai megfizetésére kötelezését kérte. Követelésének jogalapjául a felek között 1995. november 22-én létrejött megállapodás érvénytelenségére hivatkozott. Előadta, hogy az egyezségi szerződés alapján 5.200.000 forint követeléséről mondott le, ennek fejében a III.r. alperes a részére 700.000 forintot és annak általános forgalmi adóját fizette meg. Álláspontja szerint a kárigényéről való lemondása ellenében az I. és II.r. alperes is ugyanezen összegek megfizetésére köteles.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

A jogerős ítélet rögzítette: a felperes az eljárás során kereseti kérelmét és annak jogcímeit többször módosította, végül a keresetét az I. és II.r. alperesekkel szemben személyenként 700.000 forint és annak járulékai tekintetében tartotta fenn. Követelésének jogcímét kártérítési igényre alapította, a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeit már nem kérte megállapítani, az érvénytelenségre vonatkozó hivatkozását azonban változatlanul fenntartotta. Erre tekintettel a jogerős ítélet kifejtette, hogy miután az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása valamennyi szerződő fél jogi helyzetére kihat, nem állapítható meg csupán azon szerződéses pontok érvénytelensége, amelyeket a felperes magára nézve tart kedvezőtlennek. A felek közötti megállapodás érvénytelenségét csak egységesen lehet elbírálni, értelmezhetetlen az egyezségeen belül az egyes felek közötti jogviszonyok önálló vizsgálata. Ettől függetlenül, amint azt az elsőfokú bíróság is helytállóan megállapította, a szerződés 5. pontjának kikötése (melyben a III.r. alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a Fővárosi Bíróság Cégbíróságának a törvényességi eljárás iránti kérelmét elutasító végzés ellen benyújtott fellebbezéseket visszavonja és a felmerülő perköltségeket megfizeti), miután a szerződés 6. és 8.1. pontjában foglaltak teljesítését mozdította elő, nem ütközik a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján a jó erkölcsbe. Alapításként hivatkozott a felperes a szerződés érvénytelenségére azon a címen is, hogy annak 6. pontja (amelyben az I.r. alperes az üzletrészesnek átruházására vállalt kötelezettséget) lehetetlen szolgáltatásra irányuló megállapodást tartalmaz. Az ítéletkezési gyakorlat szerint ugyanis nincs akadálya annak, hogy érvényes adásvételi szerződést kössön az eladó olyan dologra, amelynek a szerződéskötés időpontjában még nem tulajdonosa. Az eladó ez esetben köteles a dolog tulajdonjogát megszerezni annak érdekében, hogy azt a vevőre átruházhassa. Az átruházásért jogszavatosság terheli. Miután a Ptk. 236. § (4)

bekezdése a megtámadásról való lemondás jogát kifejezetten lehetővé teszi, a szerződés 9. pontjában a megtámadási jogról való lemondás érvénytelenségére való hivatkozás is alaptalan. Mindebből következően megállapítható, hogy az egyezségi szerződés nem érvénytelen. Az érvényes szerződésben a felperes egyezséget megelőző korábbi igényeit rendezték azzal, hogy a felperes részére a III.r. alperes 700.000 forintot megfizetett, amely a felek szándéka szerint azt a 280.000 forintot is magában foglalta, amelyet a felperes korábban kártérítés címén követelt az I.r. alperestől. A megállapodás nem értelmezhető úgy, hogy bármelyik alperes további fizetésre lenne köteles. A másodfokú bíróság – egyetértve az elsőfokú bíróság kártérítési igényt elutasító álláspontjával – kiemelte, hogy a felperes kárigénye körében még a bizonyítás elrendelésének alapjául szolgáló, értékelhető tényelőadást sem tett. Nem fogadta el a másodfokú bíróság az illetékfizetési kötelezettség mértékére vonatkozó fellebbezési álláspontot. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39. § (1) bekezdés, 40. § (1) bekezdés és 41. § (2) bekezdése alapján helytállóan állapította meg a pervesztes felperes által fizetendő illetéket az eredeti 5.282.414 forint kereseti követelés összege után. Ezt az illetékfizetési kötelezettséget nem érinti, hogy utóbb a felperes a keresetét leszállította (Itv. 41. § (2) bek.). A perbeli esetben a bíróság előtt kötött egyezségekre vonatkozó Itv. 58. § (1) bekezdés d) pontja vagy (3) bekezdése szerinti illetékmérséklés nem alkalmazható. A megállapított illeték összegén felül a felperest terhelte a korábbi másodfokú eljárásban meghatározott illeték megfizetésének a kötelezettsége is. A téves fellebbezési állásponttal szemben pedig az elévülés Ptk. 324. § (1) bekezdésében foglalt szabályai az illetékfizetési kötelezettségre nem alkalmazhatók.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a keresetének való helyt adás, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint az eljáró bíróságok a Pp. 3. § (2) bekezdésében foglaltakat megsértve nem bírálták el valamennyi kérelmét. Amennyiben a szerződés érvényes és a jogerős ítélet az I.r. alperes teljesítésével összefüggésben a jogszavatosságot megállapította, elmulasztotta ennek jogkövetkezményét levonni. A jogerős ítélet annak megállapíthatósága mellett, hogy az egyezségi szerződést az alperesek nem teljesítették, téves jogalkalmazással mulasztotta el az alperesek felelősségének jogkövetkezményeit levonni. Miután a szerződés részlegesen is lehet érvénytelen, a Ptk. 239. §-át megsértve állapította meg a jogerős ítélet, hogy a szerződést kötő egyes felek között az önálló jogviszony vizsgálata nem lehetséges. A jogerős ítélet a Ptk. 236. § (4) bekezdésének téves

alkalmazásával állapította meg, hogy a szerződésben történő megtámadás jogáról való lemondás nem érvénytelen. A felperes változatlanul fenntartotta az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás berekesztését követően a határozathirdetésre kitűzött határnappal és az idézéssel kapcsolatos eljárási szabálysértésre, valamint az elsőfokú eljárási illeték összegének téves megállapítására vonatkozó álláspontját.

Az I., II., és III.r. alperesek a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Téves a felperes - felülvizsgálati kérelmében is fenntartott - eljárási szabálysértésre vonatkozó álláspontja. Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt a tárgyalás határozathirdetésre halasztása, majd az így elhalasztott tárgyalás ismételt megnyitása és a feleknek erre a tárgyalásra történt idézése során. Ettől függetlenül, a felperes által előadottak alapján, még ha sértett is volna eljárási szabályt az elsőfokú bíróság, az nem minősülne olyan, az ügy érdemére kiható szabálysértésnek, amely a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozathozatalára való utasítását indokolná.

Alaptalanul állította - tartalmilag - a felperes, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglalt teljesség elvét sértve nem bírálták el valamennyi kérelmét. A felperes a legutóbb fenntartott keresetében az I. és II.r. alperesek marasztalását kártérítés címén követelte, az alperesek kártérítési felelősségének alapjául az 1995. november 22-én létrejött egyezség érvénytelenségére hivatkozott. Más elbírálandó keresete a felperesnek nem volt. Az eljáró bíróságok a felperes kártérítés iránt előterjesztett keresetét elbírálták és a szerződés felperes által hivatkozott érvénytelenségét is vizsgálták. Ezért elbírálatlan kérelme a felperesnek nem volt.

Érdemben jogszabálysértés nélkül utasította el a jogerős ítélet a felperes kártérítés iránti keresetét. A felperes által előadottak alapján ugyanis azt megállapítani, hogy a szerződés egészben vagy részben érvénytelen, nem lehet. Az érvényes szerződés alapján pedig a felperes legfeljebb teljesítést követelhet. Így az alperesek részéről nem állapítható meg olyan jogellenes és felróható magatartás, amely a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a kárfelelősségüket megalapozná. A felek egyezségi megállapodásából az I. és II.r. alperes keresetben igényelt fizetési kötelezettsége sem következik. Ettől függetlenül a felperes kártérítési igénye abban az esetben is alaptalan, ha a szerződés érvénytelensége

megállapítható lenne. A szerződés érvénytelensége önmagában a szerződő fél kártérítési felelősségét nem alapozza meg. Az érvénytelen szerződés alapján ugyanis főszabály szerint a Ptk. 237. § (1) bekezdése értelmében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani, illetve ha ez nem lehetséges, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá vagy az érvénytelen szerződést érvényessé nyilváníthatja (Ptk. 237. § (2) bek.). A szerződés érvénytelenségére tehát kártérítési felelősséget alapítani ugyancsak nem lehet. Erre irányuló kereset hiányában pedig alaptalanul kifogásolta a felperes, hogy a jogerős ítélet elmulasztotta az I.r. alperes jogszavatosságának, illetve az alperesek szerződésszegésének a vizsgálatát és ezek jogkövetkezményei alkalmazását.

Mindezek alapján jogszabálysértés nélkül utasította el a jogerős ítélet a keresetet és a téves felülvizsgálati állásponttal szemben az elsőfokú bíróság - amint azt a másodfokú bíróság helytállóan kifejtette - helyesen állapította meg az elsőfokú eljárási illeték összegét.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta és a pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperesek ügyvédi képviseletével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Budapest, 2013. január 30.

Dr. Baka András sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

Vné

tisztviselő